

Intézkedési terv

a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság által
a 2013/2014. évben lefolytatott

intézményi és hitéleti akkreditáció nyomán
(Harmadik akkreditációs értékelés)

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (a folytatásban: MAB) a beadott írásbeli dokumentumok és a 2014. március 31-én lefolytatott helyszíni látogatás alapján 2015. június 3-án fogadta el a Debreceni Református Hittudományi Egyetem látogató bizottsági jelentését.

A jelentés számos észrevétellel, valamint konkrét javaslattal él, melyek az intézményben folyó oktató-nevelői és tudományos kutatói munka hatékonyságát javíthatják.

A látogató bizottsági jelentés főbb megállapításai és javaslatai, valamint az azok tárgykörében 2015. június 15-éig már meghozott intézményi intézkedések a következők:

- 1) Túlságosan széttagolt az intézményi struktúra, 70 oktatóra jut 18 tanszék és 10 kutatóintézet; indokolt lenne ezek feladatköreinek, egymáshoz való viszonyának áttekintése, összehangolása (3., 10. o.); „egy áttekinthetőbb és egyszerűbb intézményi struktúra kialakítása” (13., 14. o.) – **A Kommunikáció és Médiatudomány Tanszék, valamint a négy intézetből kettő megszűnésével ez a széttagoltság némileg javult, további fejlesztések szükségesek**
- 2) Nem világos a Teológiai Intézet és az Alkalmazott Teológiai Intézet valós elkülönülése és funkciója (3., 10., 13. o.) – **A két intézet összevonása 2015. augusztus 1-jei hatállyal megtörténik, további intézkedés nem szükséges.**
- 3) A minőségfejlesztési program mint önálló minőségbiztosítási alapidokumentum létjogosultsága kérdéses (6. o.), az ott rögzítetteknek más alapidokumentumokban lenne a helye – **A dokumentumot a Szenátus 2015. augusztus 1-jei hatállyal megszüntette, annak tartalmát más alapidokumentumokba illesztette át. További intézkedés nem szükséges.**
- 4) A tanszéki jelentések mellett célszerű lenne egyéni oktatói beszámolókat is készíttetni és ennek alapján munkáját évente segítő szándékkal minősíteni (8., 10. o.) – **Az évenkénti oktatói jelentés bevezetését a Szenátus 2015. augusztus 1-jei hatállyal az SzMSz-ben rögzítette, további intézkedések szükségesek.**
- 5) A tervezett könyvtári integráció véghezvitele (10. o.) – **2015. március 1-jei hatállyal megtörtént, további intézkedés nem szükséges.**
- 6) Az integrációs folyamat kiteljesítése az oktatók színvonalának emelése terén (10. o.) – **2015. augusztus 1-jei hatállyal megtörtént/megtörténik az SzMSz-ben rögzített oktatói követelmények érvényesítése, további intézkedések szükségesek.**

A látogató bizottsági jelentés főbb megállapításai és javaslatai, valamint az arra épülő intézményi intézkedési feladatok a következők:

- 1) Túlságosan széttagolt az intézményi struktúra, 70 oktatóra jut 18 tanszék és 10 kutatóintézet; indokolt lenne ezek feladatköreinek, egymáshoz való viszonyának áttekintése, összehangolása (3., 10. o.); „egy áttekinthetőbb és egyszerűbb intézményi struktúra kialakítása” (13., 14. o.) – **A Társadalomtudományi Tanszék, valamint a Szociáletikai és Egyházzociológiai Tanszék közötti párhuzamosságok megszüntetése.**
- 2) Nem látszik elég világosan a kutatóintézetek szerepe (3. o.), kérdéses „a kutatás és az oktatás látszólag elkülönült struktúrájának létjogosultsága” (5. o. vö. 10. o. II/7) – **A saját személyi**

állománnyal nem rendelkező kutatóintézetek és az azokat „fenntartó” tanszékek viszonyának átgondolása.

- 3) A hitéleti képzések vonatkozásában új, önálló, szakspecifikus helyzetelemzés (C-SWOT analízis) készítése szükséges (13., 14., 17., 21., 27. o.), ezek eredményeinek bedolgozása az intézményi fejlesztési célok közé (4., 10., 13., 18., 27. o.) – **A C-SWOT analízisek elkészítése, az Intézményfejlesztési terv módosításának előkészítéseként.**
- 4) A nagyfokú lemorzsolódás (4., 8., 17., 21. o.), nyelvvizsga hiányában ki nem adott diplomák (4. o.), illetve a passzív félévet választók nagy számának csökkentése (4., 10. o.) – **Az Intézményfejlesztési tervbe megfelelő akció(k) beemelése.**
- 5) A nyelvi kurzusok hatékonyságának növelése (4., 10., 14. o.), ennek az intézményi fejlesztési tervben történő megjelenítése a teológia szak vonatkozásában (13. o.) – **Az Intézményfejlesztési tervbe megfelelő akció(k) beemelése.**
- 6) A kiscsoportos oktatási módszerek (a minőségi képzést célzó, gyakorlat-orientált, szemináriumi csoportos oktatási modell) visszaszorulásának megakadályozása (4. o.) – **A TVSZ-ben a tantárgy-típus megjelenítése, definiálása (hitélet és nem hitélet eltérő „szeminárium” fogalma miatt), a (hitéleti) mintatantervekben megfelelő számú kurzus teljesítésének előírása.**
- 7) A tehetséggondozás részeként a demonstrátori rendszer kiépítése, illetve formalizálása (4., 9. o.), különösen is a teológia szak (– lelkesz szakirány) vonatkozásában (12. o.) – **Az SzMSz-ben a demonstrátori rendszer szabályozóinak rögzítése, az intézmény bevezetése.**
- 8) A TDK/OTDK aktivitás „drasztikus csökkenésének” megállítása, a folyamat visszafordítása (4., 9. o., vö. 13. o.) – **Az Intézményfejlesztési tervbe megfelelő akció(k) beemelése.**
- 9) Valamennyi szak vonatkozásában a Diplomás Pályakövető Rendszer kiépítése, szervezettebb keretek közötti működtetése (5., 9., 10. o.) – **Minőségbiztosítási Szabályzat vonatkozó szakaszának átdolgozása, a szükséges informatikai fejlesztések megvalósítása, felelős kijelölése.**
- 10) A stratégiai tervezésben önálló elemként jelenjen meg a „nemzetköziesítés” (5. o.) – **Az Intézményfejlesztési tervbe megfelelő akció(k) beemelése, az oktató terület megjelölésével.**
- 11) Az Intézményfejlesztési tervben rögzített fejlesztési célok egészüljenek ki mutatószámokkal, akciókkal, felelősökkel, határidőkkel (6., 10. o.) – **Az Intézményfejlesztési terv módosítása.**
- 12) A szakfelelősök szerepét célszerű lenne pontosabban meghatározni, őket a szak vonatkozásában képviselői jogosítványokkal felruházni (a szak „arcai”), koordinációs hatáskörüket, feladataikat megerősíteni, személyüket (pl. a honlapon is) jobban előtérbe állítani (7., 10. o.) – **Az SzMSz és a Minőségbiztosítási Szabályzat vonatkozó szakaszainak átdolgozása, honlap-fejlesztés.**
- 13) Elégedettségi felméréseket szakos bontásban is kiértékelni (7., 18. o), törekedni a kitöltési arányok növelésére (13. o.), kis létszámú szakok vonatkozásában a hallgatók anonimitásának védelme érdekében a kérdőíveket áttekinteni (7. o.) – **A Minőségbiztosítási Szabályzat vonatkozó szakaszainak áttekintése, szükség szerinti átdolgozása.**
- 14) A szakok értékelését évente-kétévente elvégezni szak-jelentések alapján, azt az adott szak hallgatóival is megvitatva (7. o.) – **A Minőségbiztosítási Szabályzat vonatkozó szakaszainak átdolgozása.**
- 15) Az Oktatói munka hallgatói véleményezésének eredményeit az intézményen belüli személyi változások során az intézmény vegye figyelembe (7. o.) – **A Minőségbiztosítási Szabályzat, valamint a Foglalkoztatási Követelményrendszer vonatkozó szakaszainak átdolgozása.**
- 16) Valamennyi szak esetében a szakdolgozat elbírálásába egy második bíráló (opponens) bevonása szükséges, az elbírálás objektivitása érdekében (7., 14., 17., 18., 24., 27. o.) úgy, hogy „a szakdolgozat végső jegye a két részjegyből adódjék össze” (24. o.) – **A TVSZ vonatkozó szakaszának módosítása, a többi hazai református felsőoktatási intézmény jó gyakorlatának átvételével.**

- 17) A hallgatói munka értékelése kapcsán a teljesítményértékelés objektivitásának erősítése (pl. bizonyos alaptantárgyak vizsgadolgozatainak időszakos keresztellenőrzése, a nagyobb eltérések megbeszélése) – **Kérdés, hogy ekkora létszámú oktatói kar esetében ez megvalósítható elvárás-e.**
- 18) A kimagaslóan alacsony vagy kimagaslóan magas átlageredménnyel teljesített tárgyak azonosítására, időszakos felülvizsgálata, az okok feltárása (7., 10. o.) – **A feladat és szabályozóinak rögzítése a Minőségbiztosítási Szabályzatban.**
- 19) A tantárgyak kredit-értékének időszakos felülvizsgálata a befektetett valós hallgatói munka alapján (10. o.) – **A feladat és szabályozóinak rögzítése a Minőségbiztosítási Szabályzatban**
- 20) Túl sok a kis kreditértékű tantárgy, ami magas oktatói óraterheléssel és sok hallgatói kontaktórával jár (7. o.), külön nevesítve a probléma a teológia szak (11. o.), a kántor szak (19. o.) és a pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés szak (25. o.) esetében – **A hitéleti szakok mintatanterveinek áttekintése, a tantárgyak számának csökkentése a kreditszámok megemelésével (pl. a kötelezően választható tantárgyak terhére).**
- 21) A nem hitéleti szakok vonatkozásában fontos a mentori rendszer kiépítésének folytatása (8., 9. o.) – **Megvalósítása felmenő rendszerben folytatódik, az egyetem emellett az Intézményfejlesztési tervbe történő beemeléssel elkötelezi magát.**
- 22) Fontos a hitéleti tanszékek vonatkozásában az „egy tanszék = (legalább) egy egyetemi tanár + egy oktató” fejlesztési célkitűzés megtartása (8. o.) – **Az egyetem az Intézményfejlesztési tervbe történő beemeléssel elkötelezi magát emellett.**
- 23) A tanszéki jelentések mellett célszerű lenne egyéni oktatói beszámolókat is készíttetni és ennek alapján munkáját évente segítő szándékkal minősíteni (8., 10. o.) – **A keretek az SzMSz-ben rögzítésre kerültek. További feladat a jelentés mintáinak kidolgozása, valamint az eljárási rend rögzítése a Minőségbiztosítási Szabályzatban.**
- 24) A tartósan gyengébb teljesítményt nyújtó oktatók számára biztosítani szükséges a fejlesztés lehetőségét (pl. óralátogatás visszajelzés, mentorálás, oktatás-módszertani segítség, reflexiók gyakorlatok végeztetése stb.) (8. o.) – **A feladat rögzítése a Minőségbiztosítási Szabályzatban.**
- 25) Az egyetemi könyvtárban az elektronikusan feldolgozott állomány arányának javítása (9., 10. o.) – **Az Intézményfejlesztési tervbe megfelelő akció(k) beemelése.**
- 26) Az egységes elektronikus katalogizálás minél teljesebb körű megvalósítása (10. o.) – **Az Intézményfejlesztési tervbe megfelelő akció(k) beemelése.**
- 27) Az egyes tanszékekről és azok munkájáról, illetve a tantárgyakról, valamint az egyetem gazdálkodásáról a tágabb közvélemény számára túl kevés az elérhető információ (a honlapon) (10. o.) – **Az Intézményfejlesztési tervbe megfelelő akció(k) beemelése a honlap fejlesztésére vonatkozólag.**
- 28) Az integrációs folyamat kiteljesítése az oktatók színvonalának emelése terén (10. o.) – **Az oktatói jelentés alapján történő, évenkénti értékelés kereteit az SzMSz már rögzíti, feladat a folyamat leszabályozása a Minőségbiztosítási Szabályzatban.**
- 29) Az integrációs folyamat kiteljesítése az oktatók és intézetek, illetve az egyes szervezeti egységek együttműködése terén (10. o.), a tanári karon belül a közös projekt-gondolkodás erősítése (pl. interdiszciplináris tanulmánykötetek, konferenciák, anketók, közös oktatási egységek stb.) (15. o.) (pozitív példa a kántor szak, lásd 21. o.) – **Az Intézményfejlesztési tervbe megfelelő akció(k) beemelése.**
- 30) Törekedni kell az oktatói motiváció növelésére (10. o.) – **Az Intézményfejlesztési tervbe megfelelő akció(k) beemelése.**
- 31) Törekedni kell az oktatói leterheltség csökkentésére, a kredit-terhelés kiegyenlítésére (11. o.) – **Az Intézményfejlesztési tervbe megfelelő akció(k) beemelése.**
- 32) Teológia szak: a tárgyak sorrendiségének logikájának (pl. egyháztörténeti tárgyak) áttekintése (11. o.) – **A mintatanterv áttekintése, szükség szerinti módosítása.**
- 33) Teológia szak: a tárgyak és az általuk fejlesztendő kompetenciák világosabb összerendezése (11., 14. o.) – **Előfeltétel a szak református kkk-jának zsinati módosítása, ezt követően a szak vonatkozó dokumentumainak módosítása.**

- 34) KLM szak: az alapozó ismeretek között egy kredit hiányzik – a mintatanterv korrekciója szükséges (15., 18. o.) – **A mintatanterv áttekintése, szükség szerinti módosítása.**
- 35) KLM szak: hosszú távú piackutatás és jobb marketing tevékenység szükséges (16. o.) – **Az Intézményfejlesztési tervbe megfelelő akció(k) beemelése.**
- 36) KLM szak: hitoktatói gyakorlólhelyek bővítése, a szakoktatók kiválasztási és felkészítési kritériumrendszerének pontosítása – **A gyakorlólhelyekkel és a szakoktatókkal szemben támasztott (minimális) követelmények rögzítése a Minőségbiztosítási Szabályzatban.**
- 37) KLM szak: a gyakorlatvezető lelkipásztorokkal, vallástanárokkal, hitoktatókkal következetes kapcsolattartás, rendszeres szakmai megbeszélések kezdeményezése – **Az Intézményfejlesztési tervbe megfelelő akció(k) beemelése.**
- 38) KLM szak: a pasztorális tanácsadás szakkal való kapcsolat hangsúlyosabbá tétele a képzésben, a szakkal kapcsolatos stratégia áttekintése során (18. o.) – **A két mintatanterv áttekintése, a szükségesnek ítélt módosítások átvezetése.**
- 39) Kántor szak: további hangszerek esetében is ajánlott lenne felkínálni a tanulás lehetőségét (vö. 20. o.) – **Megfelelő tárgyak beemelése a mintatantervbe (kötelező/kötelezően választható/szabadon választható kreditek terhére).**
- 40) Kántor szak: a megszerzett diplomával (az intézményben?) mesterszakra nem léphetnek tovább (20. o.), ennek lehetőségének megteremtése, más intézményekkel összefogva (21. o.) – **Az Intézményfejlesztési tervbe megfelelő akció(k) beemelése.**
- 41) Kántor szak: széleskörű igényfelmérés végzése (21. o.) – **Az Intézményfejlesztési tervbe megfelelő akció(k) beemelése.**
- 42) Hittanár-nevelőtanár MA szak (osztatlan vallástanár szak): hiányzik (a csoportos szakmai gyakorlat részeként) a vezetőtanár vezetése alatt végzett 15 órás gyakorlótanítás, amelynek a 4. félév során kellene megtörténnie, holott ennek megléte jogszabályi előírás (24. o.). Korrigálandó, szükség esetén az osztatlan vallástanár szak esetében is – **A mintatanterv, a vonatkozó tárgyleírás és a jogszabályi háttér áttekintése, a szükségesnek ítélt módosítások átvezetése.**
- 43) Pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés szak: az összes megszerzendő kreditek száma az egyik szakirányon hárommal, a másikon négyvel meghaladja a kkk-ban meghatározott 120 kredites értéket (25., 27. o.) – **A mintatanterv áttekintése, a szükséges módosítások átvezetése.**
- 44) Pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés szak: a szabadon választható ismeretekre fenntartott kreditek száma nem éri el a jogszabályi minimumot (5%) (25. o.) – ezt mindkét szakirány vonatkozásában biztosítani kell (27. o.) – **A mintatanterv áttekintése, a szükséges módosítások átvezetése.**
- 45) Pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés szak: mélyreható vizsgálatot lenne érdemes készíteni a szak tényleges szükségességével kapcsolatban (27. o.) – **Az Intézményfejlesztési tervbe megfelelő akció(k) beemelése.**
- 46) Pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés szak: érdemes lenne a tantárgyi struktúrában markánsabban megjeleníteni a bibliai alapú lelkigondozásra, illetve vezetésre vonatkozó útmutatást ... (27. o.) – **A mintatanterv áttekintése, a szükségesnek ítélt módosítások átvezetése.**

A fenntartó, illetve a Zsinat hatáskörébe tartozó javaslatok, melyek vonatkozásában a DRHE a szükséges intézkedéseket kezdeményezheti:

- 1) A teológia szak esetében a kompetenciák világosabb megfogalmazása a szak református kkk-jában (11. o.)
- 2) egy új kántor-tanítói vagy kántor-tanári „életpálya” kidolgozása a fenntartói oldalon (21. o.),
- 3) az egyházzenesz-szakma protokolljának kidolgozása (21. o.)

Jelen intézkedési tervet a DRHE Szenátusa 2015. június 16-án megtartott rendes ülésén megtárgyalta és elfogadta. A Szenátus utasítja a rektori vezetést, hogy az intézkedési tervben elfogadott intézkedéseket az intézmény Intézményfejlesztési tervében fejlesztési célként emelje be, és gondoskodjon a megfelelő akciótervek, sikerkritériumok, határidők és felelősök hozzárendeléséről. Az Intézményfejlesztési tervben a szükséges módosítások átvezetésének határideje: 2015. december 31.

Debrecen, 2015. június 16.

Dr. Bölcskei Gusztáv
rektor